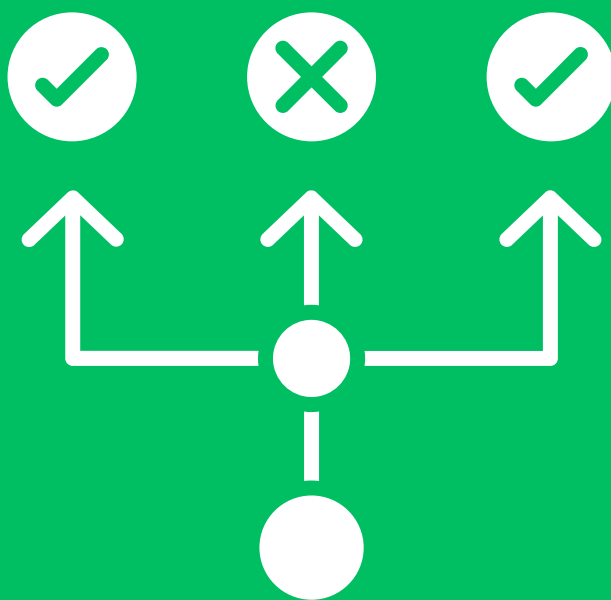

FUNDAMENTY SZACHOWE

TRENING TAKTYKI

Jak przestać podstawiać figury i
lepiej rozwiązywać zadania?

I M M A R C I N M O L E N D A

SPIS TREŚCI

1

WPROWADZENIE

3

2

ILE I JAK DUŻO ROZWIĄZYWAĆ TAKTYKI?

6

3

ALGORYTM LICZENIA WARIANTU

7

4

MONITORUJ SWÓJ PROGRES

12

5

PODSUMOWANIE

15

I. Dlaczego taktyka jest ważna?

Każdy z Nas zna to uczucie kiedy gramy bardzo długą partię i już wydaje się że udaje nam się przełamać przeciwnika aż tu nagle... **PODSTAWIAMY FIGURĘ** na uderzeniu taktycznym i cały nasz wysiłek idzie na marne. Znasz to, prawda?

Niestety, ale szachiści mają bardzo dużą skłonność do przeacznania prostych motywów taktycznych, a co za tym idzie bardzo często wypuszczają decydującą przewagę w swoich partiach. Axel Smith w bardzo znanej książce swojego autorstwa "Woodpecker Method" (którą również gorąco polecam!) pokazuje jaki procent partii jest kończonych przez podstawienie motywu lub figury.

Gracze notowani do rankingu - % partii zakończonych taktyką

• 2500+ Arcymistrzowie [GM]	—————◇	42%	30% różnicy
• 2200 - 2400 ELO [FM, IM]	—————◇	44%	
• 2000 - 2200 ELO [WCM, CM]	—————◇	63%	
• 1800 - 2000 ELO	—————◇	72%	

Muszę przyznać, że statystyki są wręcz przytłaczające. Nawet na poziomie Arcymistrzowskim, prawie połowa partii kończy się podstawką! Nie zapominajmy o tym, że to jest tylko bardzo znikomy procent najlepszych graczy. **Na poziomie poniżej tytułów międzynarodowych prawie 8 na 10 partii kończy się poprzez przeoczenie.** Im niższy ranking, tym statystyka się pogłębia. Dlatego taktyka pełni tak kluczową rolę w rozwoju szachisty.

W takim razie nasuwa się pytanie: **Dlaczego podstawiamy figury?**

Dlaczego tak często pojawiają się takie błędy? Cóż, mamy kilka istotnych czynników wpływających na taki stan rzeczy:

1

Duża ilość motywów taktycznych

Nie da się ukryć, że w szachach mamy do czynienia z bardzo dużą ilością motywów taktycznych, przez co **łatwo jest o coś zapomnieć**. W samej sekcji taktyki mamy do czynienia z taką oto listą:

- Atak na zroszowanego króla
- Atak z odstony
- Bateria
- Bezbronny król
- Bicie w przelocie
- Desperado
- Działo Alechina
- Fianchetto
- Kombinacje w końcówce
- Końcówka pionkowa
- Końcówka wieżowa
- Mat - poziom podstawowy
- Mat Beniowskiego
- Mat dwiema wieżami
- Mat dwoma gońcami
- Mat w 1
- Mat w 2
- Mat w 3 lub więcej posunięciach
- Młynek
- Najszybszy mat
- Pat
- Osaczona figura
- Mat dwoma gońcami
- Mat dwiema wieżami
- Słaba promocja
- Bezbronny król
- Młynek
- Atak rentgenowski
- Zugzwang **i wiele więcej...**

I to dopiero jedna z części takiej listy! Dlatego tak ważne jest aby cały czas "aktualizować" swoją bazę motywów w głowie, dzięki czemu będziemy mogli uniknąć wielu nieprzyjemnych niespodzianek.

2 Zostawianie figur bez obrony

Bardzo częsty graczy początkujących. **Nie raz staramy się realizować swoje plany na szachownicy jednocześnie zapominając o swoich figurach.** Sam miałem okazję przekonać się o tym w swojej partii wielokrotnie, szczególnie bolało jak w partii klasycznej podstawiłem mata w jednym ruchu...

3 Zbyt szybkie wykonanie ruchu

Punkt mówi sam za siebie. Przytoczę znany wszystkim zawodnikom szachowy klasyk:

"Najpierw głowa, potem ręka"

Nigdy w odwrotnej kolejności! Szczególnie w wygranej pozycji bardzo kuszące jest to, aby zagrać szybko. Zbyttna pewność siebie w takiej sytuacji jest zgubna! Niestety jest to pierwszy i często ostatni krok do naszej porażki. Bardzo dużo razy byłem świadkiem takiej sytuacji, gdzie zawodnik przez pośpiech przegrywał partię. Jedno mogę Ci na pewno zagwarantować - **zawsze zawodnik który postępuje odwrotnie od tej zasady ma ogromne wyrzuty sumienia i klika punktów mniej w tabeli na koniec turnieju!**

Teraz przejdźmy do części zasadniczej, czyli jak i gdzie można ćwiczyć taktykę szachową.

II. Ile i jak dużo rozwiązywać taktyki?

Robienie zadań szachowych i poznawanie nowych motywów taktycznych jest jak bieganie dla piłkarza - można powiedzieć, że musi to robić cały czas aby osiągać jak najlepsze rezultaty. Oczywiście mam świadomość, że **każdy z Nas jest na innym poziomie** i ma różne możliwości czasowe. Każdemu zawodnikowi doskwierają różne problemy - jeden zawodnik będzie bardziej potrzebował przykładów z debiutu, a inny pozycji w złożonych zestawach gry środkowej. Mimo to dla zawodników o różnym poziomie mogę zaproponować pewne ramy, którymi można się kierować.

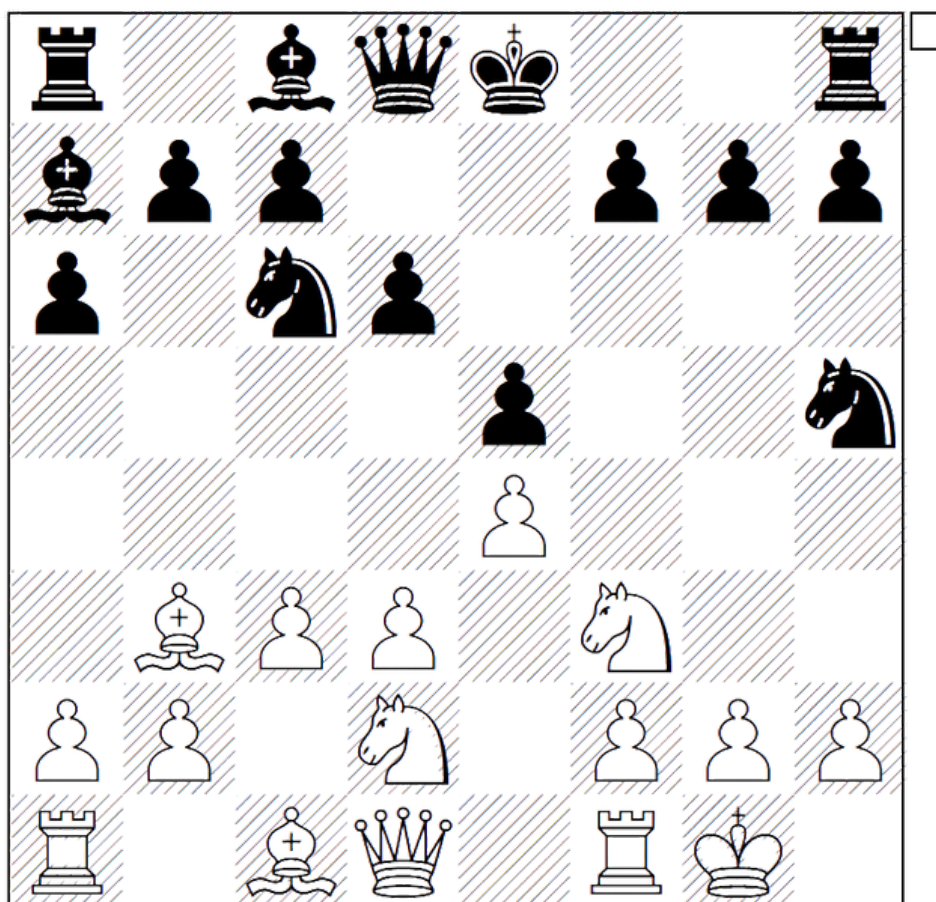
ILE ROZWIĄZYWAĆ TAKTYKI?

POZIOM	CZAS
Początkujący [Totalnie od zera i nie znamy żadnych motywów lub bardzo słabo]	10-25 minut dziennie [Liczy się systematyczność, a nie ile maksymalnie zrobimy danego dnia. Lepiej zrobić trening po 10 minut x 7 dni w tygodniu, niż zrobić 2h jednego dnia, a przez resztę nic]
Średniozaawansowany [Gdy mamy opanowane podstawy]	30-45 minut dziennie
Zaawansowany	40 minut+ [Tutaj sesje dopasowujemy do tego co najbardziej Nas "boli" w naszej grze.]

III. Algorytm liczenia wariantu

Zanim przejdziemy dalej i wyjaśnię o co chodzi - spójrz na pozycję poniżej i spróbuj podać rozwiązanie. Białe są na posunięciu:

NN - M. Molenda,
Internet, 2026

Białe zaczynają

PYTANIE: Jak oceniasz pozycję na szachownicy oraz jaki ruch wykonałbyś?

Jaka jest Twoja odpowiedź?

Poprawną odpowiedzią jest **Białe mają lepszą pozycję**, ale jedynie po ruchu **1.Sc4!** → W partii nastąpiło naturalnie wyglądające uderzenie taktyczne **1.Sxe5?? Se5, 2.Hxh5 Gg4!, Gxf7+ Kf8--** [Czarne wygrywają z uwagi na złapanego Hetmana na polu h5].

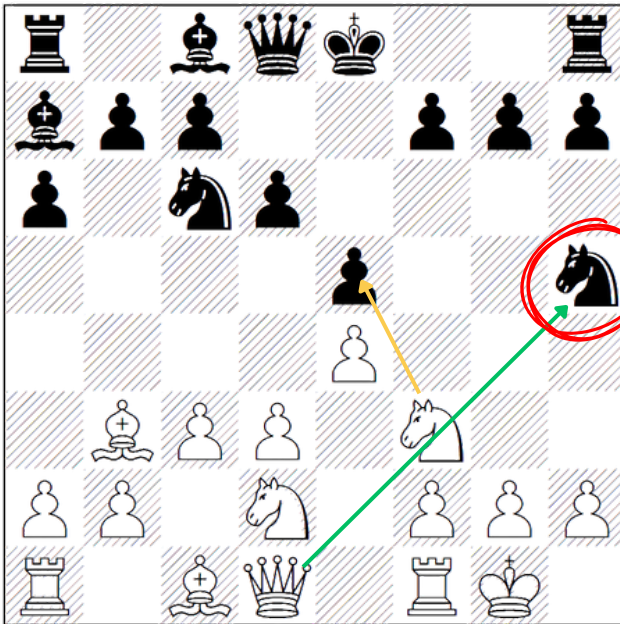
Co w tym przykładzie jest najciekawsze? Przeciwnik wcale nie był słaby, bo posiadał tytuł Mistrza FIDE! W takim razie powstaje pytanie dlaczego nawet na takim poziomie pojawiają się takie podstawki? Otóż wynika to z pewnych nawyków liczenia wariantów oraz błędów poznawczych. Co jest tego przyczyną?

To że większość szachistów jest leniami. Tak! Dobrze przeczytałeś - większość graczy po prostu nie liczy wariantów bo im się nie chce. Odpalają kolejnego blitza zamiast przeanalizować partię i zrozumieć jaki motyw był w pozycji. Z jednej strony jest to smutne, ale z drugiej strony jest to ogromna szansa dla Ciebie! Dlatego teraz omówmy jaki proces myślowy zaszedł w tej pozycji (może nawet miałeś tak samo 😊) i powiem Ci jak powinno to wyglądać prawidłowo w praktyce.

ANALIZA POZYCJI W FORMIE VIDEO

(KLIKNIJ)

Białe bardzo słusznie zidentyfikowały, że mój skoczek na polu “h5” jest **bez obrony** (zaznaczony na czerwono), co od razu sprowokowało mojego przeciwnika do tego aby **szukać forsownego rozwiązania** w jaki sposób mógłby to wykorzystać. Pojawiła się opcja ofiary Białego skoczka z pola f3 na polu e5, jednocześnie biorąc piona i odstawiając atak na moją figurę.

W tym momencie warto się zatrzymać i podkreślić dwie szalenie istotne kwestie, które **musicie wykorzystywać w poprawnym rozwiązywaniu taktyki i liczeniu wariantów.**

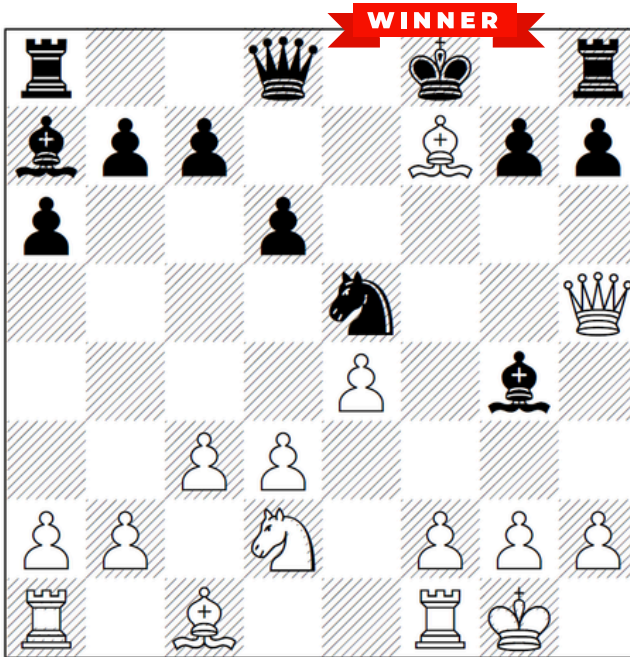
1

W pierwszej kolejności szukamy forsownych posunięć (SBA = szachy, bicia i ataki → dokładnie w tej kolejności)

2

Identyfikujemy figury, które nie są bronione

Te dwa elementy mój przeciwnik zastosował perfekcyjnie. Zobaczył niebronionego skoczka, możliwe odstawienie z atakiem i wystrzelił z posunięciem. **Czego zabrakło? Policzenia wariantu do końca!** To że w pozycji jest jakieś uderzenie taktyczne, nie oznacza, że powinniśmy w nie od razu wchodzić. Wielu zawodników nie dolicza wariantu do końca bo myśli “O, jakie fajne uderzenie. Wchodzę w to!” a potem okazuje się że za 3-4 ruchy pozycja jest nie do uratowania.

Na koniec dnia Białe “podpały się” i wykonały niepoprawną operację taktyczną nie wykonując ciężkiej pracy przy desce, jaką jest liczenie wariantów. To co można było zrobić lepiej? **Po prostu ocenić, że dany motyw w tej pozycji wygląda ciekawie, ale jeszcze nie działa.** Następnie szukać innego ruchu dającego szansę.

3 WAŻNE PYTANIA

W szachach tak jak w życiu, warto mieć przygotowane gotowe schematy działania. Ułatwia to Nam życie oraz sprawia że popełniamy mniej błędów. To takiego właśnie systemu możemy dopatrywać się wykorzystując 3 poniższe pytania, które musicie sobie zadać zanim podejmiecie decyzję co zagrać w pozycji:

1

Jaka jest idea przeciwnika? [Po co zagrał aktualny ruch?]

2

Czy mam jakieś forsowne ruchy? [Szachy, Bicia, Ataki]

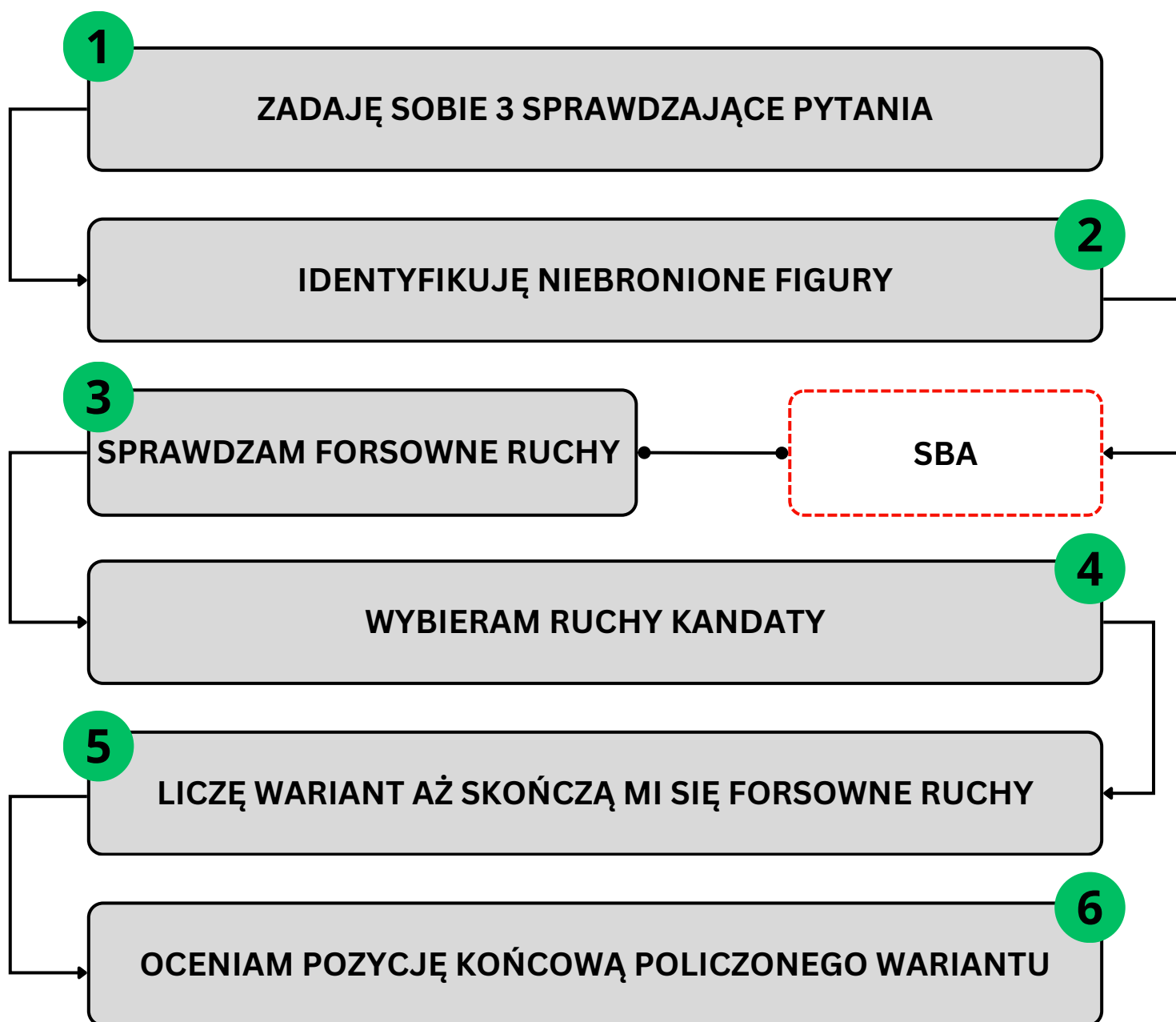
3

Na którym skrzydle mam więcej szans na budowanie gry?

Uwierzcie mi - to są “tylko” 3 pytania, ale wielokrotnie uratują Wam wiele punktów w Waszych partiach. Po zapoznaniu się z algorytmem, przejdźmy do podsumowania i tego jak powinien wyglądać cały proces rozwiązywania i podejmowania decyzji.

ALGORYTM ROZWIĄZYWANIA ZADANIA

Tak, doskonale rozumiem - może to wyglądać przytłaczająco, ale jak zdacie sobie sprawę, że jest to coś co już przeczytaliście i opanowaliście, a nawet częściowo stosujecie, to od razu początkowy opór zmaleje. Prawdę mówiąc, **zawodnik, który zrozumie i zapamięta ten algorytm, zastosuje go w partii w kilka sekund!**

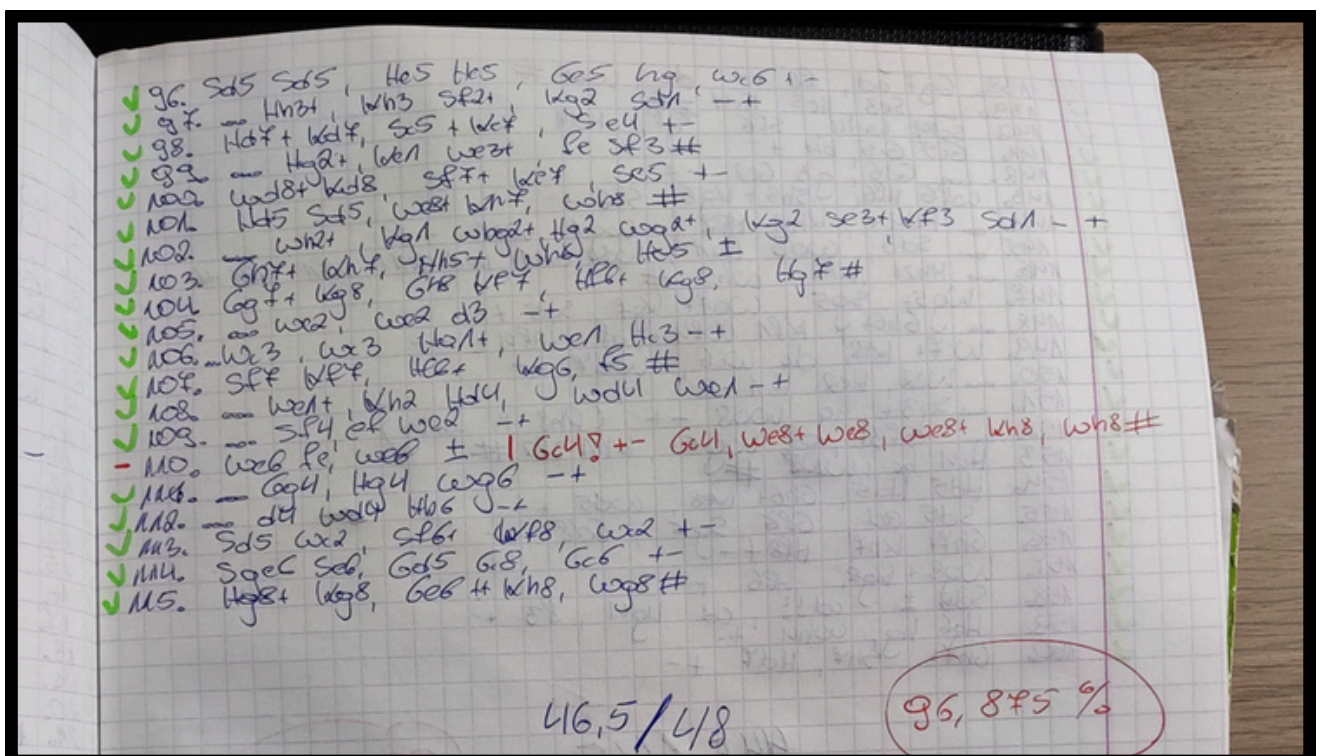

IV. Monitoruj swój progres

Szalenie istotne jest to aby nie tylko robić taktykę, ale również **weryfikować z jaką dokładnością rozwiązujemy zadania**. Jeśli robimy zadania, a Nasza poprawność jest niska to oznacza, to że warto wrócić do wcześniejszego poziomu i popracować nad fundamentami. Z mojej strony takie monitorowanie wyglądało następująco:

Brałem zeszyt i na każdą sesję wpisywałem na kartce:

- **Data,**
- **Długość sesji,**
- **Rozwiązania,**
- Na koniec sprawdzałem co zrobiłem dobrze i **wyliczałem % poprawności,**

Moja weryfikacja sesji taktyki

Tak jak widać na załączonym zdjęciu na poprzedniej stronie, zawsze staram się wyłapać ewentualne błędy i od razu zaznaczyć co nie poszło. Nie ukrywam, ale **takie zapisywanie daje poczucie dobrze zrobionej roboty** Jeśli wynik jest również dobry, to daje to sporego kopa do dalszych treningów taktyki.

GDZIE ROZWIĄZYWAĆ TAKTYKĘ?

W dzisiejszych czasach mamy mnóstwo możliwości trenowania taktyki i monitorowania progresu. Jednak niezmiennie najważniejsza jest **SYSTEMATYCZNOŚĆ!** Nic bardziej nie poprawi Twoich umiejętności taktycznych niż regularne rozwiązywanie zadań. W Ogólnie mamy do dyspozycji kilka świetnych źródeł.

1

MATERIAŁY ONLINE

Nie da się ukryć, że aktualnie mamy całą gamę narzędzi do trenowania taktyki. **Paradoksalnie im większy mamy wybór tym trudniej się na coś zdecydować**, dlatego wyróżnię moim zdaniem trzy najlepsze źródła treningu taktyki online:

1. lichess.com
2. chess.com
3. chesstempo.com

W mojej opinii wszystkie źródła dają podobną wartość. Niestety, ale niektóre, takie jak chess.com czy chesstempo są dodatkowo płatne w przypadku uzyskania dostępu do wszystkich narzędzi, ale **dla większości zawodników wystarczy tam darmowy pakiet.** Jedynie gracze bardzo zaawansowani mogliby realnie wykorzystać do maksimum dostępne tam narzędzia.

1 KSIĄŻKI Z ZADANIAMI

Według mnie **najlepsza metoda treningu taktyki!** W zdecydowanej większości, to właśnie zadania z książek najlepiej odzwierciedlają motywy, które mogą potencjalnie pojawić się w Naszych partiach. Dodatkowo, to właśnie struktura książki pozwala ciągle podnoszenie "poprzeczki". Dla osób początkujących mogę polecić następujące pozycje (DLA RESZTY BĘDZIE W PODSUMOWANIU):

“The Manual of Chess Combinations” - Sergiej Iwaszczenko

Jeśli dopiero zaczynasz przygodę z szachami i nie do końca znasz jakiegokolwiek motywy szachowe to obowiązkową pozycją jest ta pozycja - w szczególności **część 1A oraz 1B**. Tam dostaniesz najpotrzebniejsze szachowe podstawy jeśli chodzi o taktykę. Świetne jest to, że zadania są poukładane w trudności od najprostszych (mat w 1) do co raz to trudniejszych przechodząc przez najważniejsze motywy szachowe.

Można również pokusić się o inny tytuł jakim jest **"Chess: 5334 Problems, Combinations and Games"** ale jest to potężna książka i można się szybko zniechęcić. Autorem jest Laszlo Polgar (ojciec sióstr Polgar) i muszę przyznać, że zawarł on tam wszystko co się dało.

Mam nadzieję że się nie zanudziłeś czytając ten e-book. Teraz przejdźmy do podsumowania.

V. Podsumowanie

Chcę abyście zapamiętali kilka najważniejszych punktów z tej publikacji. Są one kluczowe, aby jak najwięcej wyciągnąć dla siebie:

1

Stawiaj na jakość, nie na ilość zadań w danej sesji. Lepiej zrobić mniej, ale dokładniej.

2

Systematyczność to klucz! Nawet jak danego dnia Ci się nie chce postaraj się zrobić krótszą sesję treningową.

3

Monitoruj swoje wyniki.

4

Pamiętaj, że **każdy robi błędy**. Nie zniechęcaj się jeśli dane pozycje jeszcze nie idą tak dobrze jak oczekiwałeś.

Dodatkowo poniżej wstawiam krótką ściągawkę materiałów

Taktyka online:	Lichess Taktyka
	Chess.com Taktyka
Książki Początkujący	S. Iwaszczenko "The Manual of Chess Combinations" 1A
	S. Iwaszczenko "The Manual of Chess Combinations" 1B
	L. Polgar "Chess: 5334 Problems, Combinations and Games"
Książki Średniozaawansowany	S. Iwaszczenko "The Manual of Chess Combinations" 2
	M. Blokh "Combination Motifs"
Książki Zaawansowany	A. Smith "Woodpecker Method"
	Kasparian "Domination in 2,545 Endgame Studies"

Spodobały Ci się materiały?

Jeśli ten e-book Ci się podobał lub **jesteś zainteresowany większą ilością tego typu materiałów** to nie zwlekaj i zajrzyj na moją stronę oraz social media! Znajdziesz tam pełno dodatkowych rzeczy dla siebie. DZIĘKI!

Kliknij w ikonkę aby przejść dalej!

